

«Το σχέδιο είναι ένα ιδιαίτερο είδος

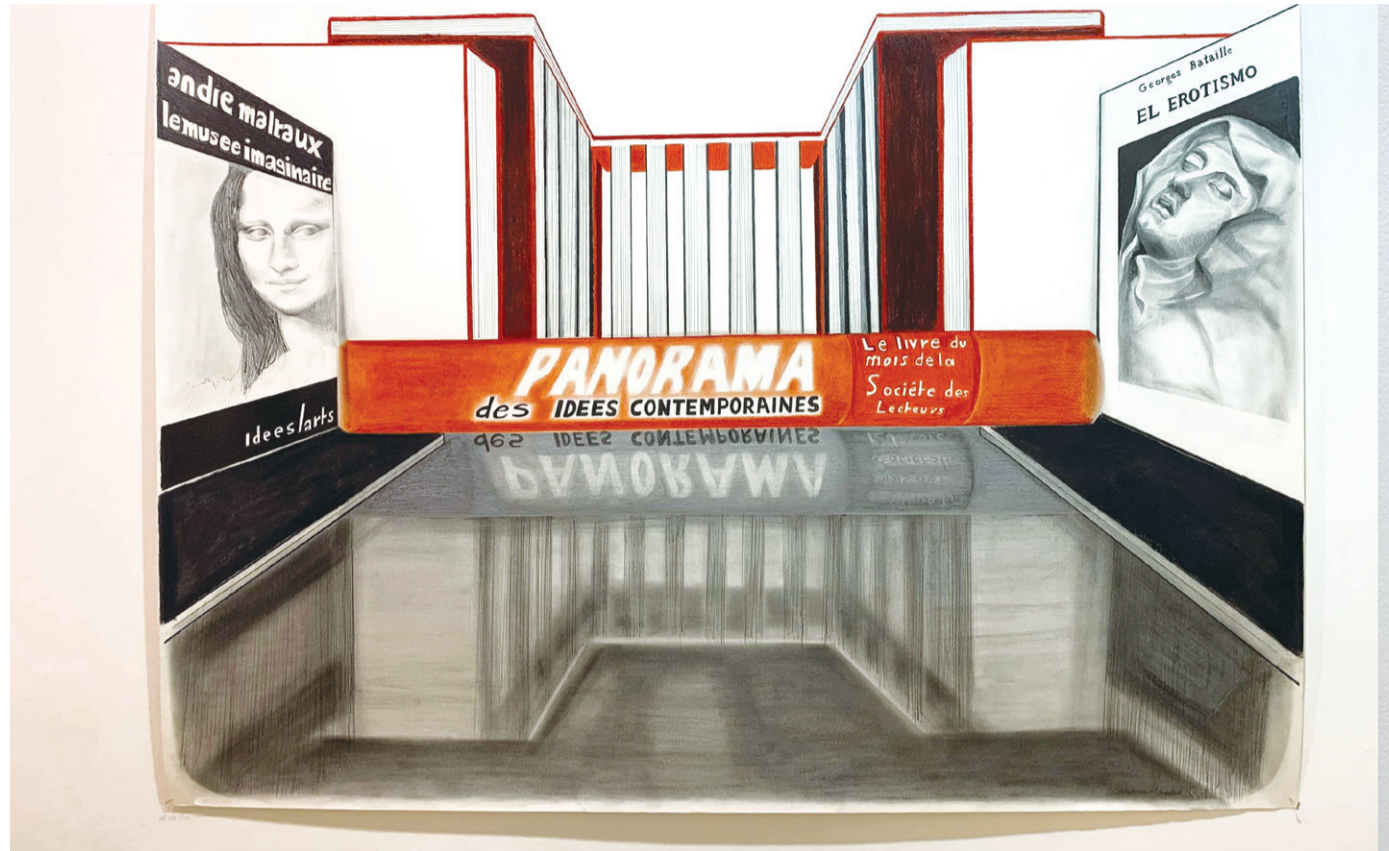
Η Χριστίνα Μήτρεντσε μιλά για την ατομική της έκθεση στην γκαλερί a.antonoπουλου.art με τίτλο «Minumental»

Συνέντευξη στη Ζέτα Τζιώτη

Πρόσφατα η γκαλερί a.antonoπουλου.art εγκαινίασε την ατομική έκθεση της διακεκριμένης Χριστίνας Μήτρεντσε με τίτλο «Minu-mental» σε επιμέλεια Χριστόφορου Μαρίνου. Η καλλιτέχνη, εκπαιδευτικός και επιμελήτρια, μετά από 20 χρόνια σημαντικής εικαστικής παρουσίας στο Λονδίνο, παρουσιάζει για πρώτη φορά στην Αθήνα μια επιλογή από τη σειρά σχεδίων με γραφίτη, χρώμα και κολλάζ, καθώς και γλυπτικά έργα ως μέρος του εν εξελίξει πρότζεκτ Add To My Library που ξεκίνησε το 2011. Αυτό το διεθνές πρότζεκτ, το οποίο εστιάζει στη σχέση τέχνης και βιβλίου, αποτελεί μέρος μιας σειράς εκθέσεων που έχουν πραγματοποιηθεί σε γκαλερί και εκπαιδευτικά κέντρα, στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ευρώπη.

Όπως μας ανέφερε η ίδια, «Minumental» είναι ένας όρος που χρησιμοποίησε ο Jon Bewley του Locus+literacy και αναφέρεται στην κλίμακα του μνημειακού. Βασικά υποδηλώνει το αντίθετο του μνημειακού και ισχύει για καλλιτέχνες που φτιάχνουν μοντέλα που θα μπορούσαν να είναι έργα τέχνης.

Ο ιστορικός τέχνης και επιμελητής, Χριστόφορος Μαρίνος αναφέρει μεταξύ άλλων: «Τα έργα της Μήτρεντσε επιβεβαιώνουν την άποψη του Joseph Beuys ότι το σχέδιο είναι “ένα ιδιαίτερο είδος σκέψης”. Πρόκειται για ένα ιδιαίτερα φορτισμένο είδος εννοιολογικού σχεδίου που αποφεύγει τις σπλαχνικές χειρονομίες, με σκοπό να κάνει τον θεατή να συλλογιστεί το “κείμενο” του πολιτισμού σε κρίση. Η καλλιτέχνη έχει επίσης τονίσει ότι ενδιαφέρεται για το πώς “ο χρόνος μπορεί να συλληφθεί ή να αναπαρασταθεί με τη χρήση της κλίμακας του γκρι, που προέρχεται από το μολύβι και τον γραφίτη” και την ανακατασκευή του χρόνου μέσω “της εικόνας των τούβλων σε μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς και ιδρύματα”. Η Μήτρεντσε χαρακτηρίζει αυτό το σχέδιο “μετατόπιση αφής”, που διευκολύνεται μέσω της συντριβής του χρωματικού παστέλ σε σκόνη. Κάθε σχέδιο μπορεί να λειτουργήσει ως οικιακό “ράφι”. Είναι τα ίχνη μιας απόπειρας επανασχεδίασης του πολιτιστικού



«Η ουτοπία της βιβλιοθήκης γίνεται η δυστοπία της πολιτιστικής καταστροφής, της παρακμής, της βεβήλωσης...»

ιδρύματος: η άκαμπτη κατασκευή του ΕΜΣΤ γίνεται ένα ζιγκουράτ ISBN». Εμείς στην «Α» συναντήσαμε την καλλιτέχνη λίγο πριν την έναρξη των εγκαινίων και είχαμε μια πολύ ενδιαφέρουσα συνομιλία.

- Χριστίνα, μίλησέ μας για το concept της έκθεσής σου με τίτλο «Minumental». Πώς οδηγήθηκε σε αυτή την ιδέα;

- Η έκθεση αυτή είναι μέρος του εν εξελίξει πρότζεκτ «Add to my Library», που ξεκίνησε το 2011 στο Λονδίνο με τη δεύτερη μεγάλη ατομική μου εκεί, στο Artwork Space. Πρόκειται για ένα διεθνές πρότζεκτ, το οποίο εστιάζει στη σχέση τέχνης και βιβλίου, λόγου και κειμένου και σε όλα όσα πρεσβεύει το βιβλίο, εννοιολογικά αλλά και όσον αφορά την ύλη του, καθώς και στη σχέση του με την τεχνολογία. Αποτελεί μέρος μιας σειράς εκθέσεων που έχω πραγματοποιήσει σε γκαλερί και εκπαιδευτικά κέντρα, στο Ηνωμένο Βασίλειο και στην Ευρώπη, τα τελευταία 20 χρόνια. Η συγκεκριμένη σειρά σχεδιαστικών έργων παρουσιάζει μουσεία και κέντρα σύγχρονης τέχνης από όλο τον κόσμο, όπως η νέα Tate Modern, το ΕΜΣΤ, το Μουσείο Ακρόπολης, το WIELS και το MACBA, μαζί με μνημεία του παρελθόντος, όπως το Stonehenge. «Τα πάντα στον κόσμο υπάρχουν για να καταλήξουν σε ένα βιβλίο» υποστηρίζει ο ποιητής Stéphane Mallarmé. Από το 2011 έχω επινοήσει μια συστηματική μεθοδολογία ως μια αυτόνομη βιβλιοθήκη με τίτλο «Βιβλιογραφική Ροή Δεδομένων», η οποία συγκεντρώνει τους αγαπημένους τίτλους βιβλίων/συγγραφέων, με συνεισφορά από επαγγελματίες του καλλιτεχνικού χώρου παγκοσμίως και κυρίως της καλλιτεχνικής σκηνής του Λονδίνου (επιμελητές, καλλιτέχνες, μουσειολόγοι, διευθυντές μουσείων, συγγραφείς και εκδότες με τους οποίους έχω συνεργαστεί).

Οι τίτλοι αυτών των βιβλίων γίνονται στη συνέχεια οι δομικές μονάδες διάρθρωσης, μέσω της σειράς σχεδίων που απεικονίζουν ιδιοσυγκρασιακά θεσμικά όργανα - ιδρύματα, μουσεία, landmarks, πύργους βιβλίων, ερείπια και πληγωμένα - κατεστραμμένα βιβλία. Η ουτοπία της βιβλιοθήκης γίνεται η δυστοπία της πολιτιστι-

κής καταστροφής, της παρακμής, της βεβήλωσης, ενός φανταστικού μέλλοντος στο οποίο η γνώση αφήνεται να αποσυντεθεί και να καταρρεύσει. Όπως ο Sir. John Soane στο ιδιαίτερο μουσείο του, το οποίο λατρεύω να μελετώ, απεικονίζει έμμεσα τις δικές του μεγαλειώδεις αρχιτεκτονικές υπεροψίες ως μελλοντικά ερείπια, καθώς το σύγχρονο γίνεται «κλασικό» σχεδόν εκ των προτέρων.

Με άλλα λόγια, με ενδιαφέρει η αλληλεπίδρασή μου με το περιεχόμενο και το ευρετήριο του μουσείου, αντί να βλέπω ασυνείδητα τέτοια μέρη ως τουριστικούς προορισμούς, ως μέρος της κοινωνίας του θεάματος, όπως αναφέρει και ο Guy Debord.

- Γιατί επέλεξες αυτόν τον τίτλο;

- Κάθε ένα από τα μουσεία που αναπαρίστανται στα σχέδιά μου είναι «μικροσκοπικό», παρά ένα μνημείο. Το «Minumental» είναι ένας όρος που χρησιμοποίησε ο Jon Bewley του Locus+literacy και αναφέρεται στην κλίμακα του μνημειακού. Βασικά υποδηλώνει το αντίθετο του μνημειακού και ισχύει για καλλιτέχνες που φτιάχνουν μοντέλα που θα μπορούσαν να είναι έργα τέχνης, διάσημα αγάλματα κ.λπ. Με άλλα λόγια, φορητές εκδόσεις μικρού μεγέθους πολιτιστικών αντικειμένων, π.χ. μια διαδικασία τακτικής ελαχιστοποίησης που θα μπορούσε να «επιτεθεί» στη μεγαλειώδη φύση των πολιτιστικών θεσμών ή ακόμα και στον ιμπεριαλισμό.

Η έκθεση «Minumental» συμπίπτει με το θέμα του φετινού συνεδρίου της ICOM («Η δύναμη των μουσείων») που θα πραγματοποιηθεί στην Πράγα τον Αύγουστο.

- Η τεχνική σου σε αυτό το project είναι ιδιαίτερη. Θα ήθελες να εμβαθύνεις σε αυτή;

- Πρόκειται για ένα ιδιαίτερα φορτισμένο είδος εννοιολογικού σχεδίου που αποφεύγει τις χειρονομίες, με σκοπό να κάνει τον θεατή να συλλογιστεί το «κείμενο» του πολιτισμού σε κρίση. Με ενδιαφέρει εδώ επίσης το πώς ο χρόνος μπορεί να συλληφθεί ή να αναπαρασταθεί με τη χρήση της κλίμακας του γκρι, που προέρχεται από το μολύβι και τον γραφίτη και η ανακατασκευή του χρόνου μέσω της εικόνας των τούβλων σε μνημεία παγκόσμιας κληρονομιάς και ιδρύματα. Είναι η «μετατόπιση αφής», που



σκέψης»



διευκολύνεται μέσω της συντριβής του χρωματικού παστέλ σε σκόνη.

Γίνεται μια συμβολική επικάλυψη του νέου ή μια βιβλιογραφική εισροή από διεθνείς συντελεστές (καλλιτέχνες, συγγραφείς, επιμελητές, μουσειολόγους, γκαλερίστες), όπως στις ζωντανές συμμετοχικές περφόρμανς μου με τίτλο METALIBRARY, όπου οι συμμετέχοντες προσθέτουν το αγαπημένο τους βιβλίο, με απώτερο στόχο την κατασκευή μιας άπειρης βιβλιοθήκης. Τα στοιχεία κολλάζ στα σχέδιά μου –που χρησιμοποιώ και σε άλλες σειρές έργων, όπως στα BOOKSCAPES– είναι εφήμερο υλικό, βιβλία και έντυπα που έχω συλλέξει από τις επισκέψεις μου σε γκαλερί και μουσεία.

- Τι επιρροές πιστεύεις έχεις δεχτεί;

- Επιρροές από ατελείωτες επισκέψεις σε μουσεία, εκθέσεις, αρχεία, βιβλιοθήκες, κήπους, τη βρετανική μουσική, το design, τους μύθους, τη λογοτεχνία, τη γλώσσα του ίντερνετ και τους μαθητές μου. Καλλιτέχνες όπως ο John Latham και το Destruction in Art ήταν αρχικά μεγάλη επιρροή και μία από τις ατομικές μου την έστισα ως φόρο τιμής στον Latham, σε συνεργασία με το ίδρυμά του, το Flat Time House. Ο Ed Ruscha είναι επίσης μεγάλος ποιητής για μένα. Έχω συνεκθέσει και επηρεαστεί από καλλιτέχνες όπως ο David Hockney, οι Gilbert & George, ο Mark Titchner, οι Bob & Roberta Smith, αλλά και από νεότερους καλλιτέχνες της graphic art και της Pop Art. Ο William Burroughs, ο Chris Burden και η Valerie Solanas είναι επίσης αναφορές μου στη σειρά «Wounded Books». Στη σειρά «Bibliophiles», που ξεκίνησα το 2013, επιστρέφω στη μοντέρνα τεχνική του κολλάζ, αναφερόμενη, μεταξύ άλλων, στους Carl Switzer, Eduar do Paolozzi και Joe Tilson. Στα «Bookscapes» μετατρέπω τα εξώφυλλα βιβλίων σε πολύχρωμους καμβάδες που ανακαλούν την αφαίρεση και διερευνούν περαιτέρω τα «τοπία» στην εποχή του Διαδικτύου χρησιμοποιώντας τη σύγχρονη κωδικοποιημένη γλώσσα.

«Με ενδιαφέρει το πώς ο χρόνος μπορεί να συλληφθεί ή να αναπαρασταθεί με τη χρήση της κλίμακας του γκρι»

«Το Λονδίνο διαμόρφωσε την ταυτότητά μου»

- Είσαι καλλιτέχνης, εκπαιδευτικός και επιμελήτρια που έχει ζήσει και δουλέψει στο Λονδίνο για 20 χρόνια. Έχεις αφοσιωθεί με λίγα λόγια στην τέχνη. Έχεις διαπιστώσει ότι στο εξωτερικό είναι ευκολότερη η δραστηριοποίηση του καλλιτέχνη;

- Το Λονδίνο είναι τεράστια εμπειρία ζωής η οποία διαμόρφωσε την ταυτότητά μου. Είναι ο τόπος όπου σπούδασα, δούλεψα πολύ σκληρά και διαμόρφωσα τη γλώσσα και την καριέρα μου ως καλλιτέχνης/επιμελήτρια και εκπαιδευτικός εικαστικών τεχνών. Η διδασκαλία σε κολέγια τέχνης μετά το εξειδικευμένο Art & Design PG CE πτυχίο, ήταν μια παράλληλη δραστηριότητα στο πλαίσιο της δικής μου καλλιτεχνικής πρακτικής. Το Λονδίνο έχει όλα τα συστατικά μιας επιτυχημένης διεθνούς πρωτεύουσας τέχνης: μουσεία παγκόσμιας φήμης, σύγχρονα ιδρύματα και μια ακμάζουσα καλλιτεχνική σκηνή, γκαλερί σύγχρονης τέχνης και απίστευτα διαφορετικούς διεθνείς επαγγελματίες καλλιτέχνες που εργάζονται σκληρά για να πετύχουν σε μια εξαιρετικά απαιτητική βιομηχανία τέχνης. Όσοι ανήκουν στη μεσαία τάξη, αλλά και στη νέα εργατική τάξη είναι εξοικειωμένοι με την τέχνη και αγοράζουν έργα για να ομορφύνουν τη ζωή τους, για να μην αναφερθούμε στους συλλέκτες που επενδύουν φυσικά στη σύγχρονη τέχνη και έχουν advisors.

Η Μεγάλη Βρετανία δεν μπορεί να συγκριθεί με την Ελλάδα. Ευκαιρίες υπάρχουν πολλές, ωστόσο το Λονδίνο είναι μια άκρως ανταγωνιστική καλλιτεχνική πρωτεύουσα και μόνο οι καλύτεροι από όλον τον κόσμο μπορούν να παραμείνουν χρόνια, να δημιουργήσουν και να πετύχουν. Υπάρχει αρκετή υποστήριξη από συναδέλφους και συλλέκτες, ώστε να είσαι επιχειρηματικά δημιουργικός.

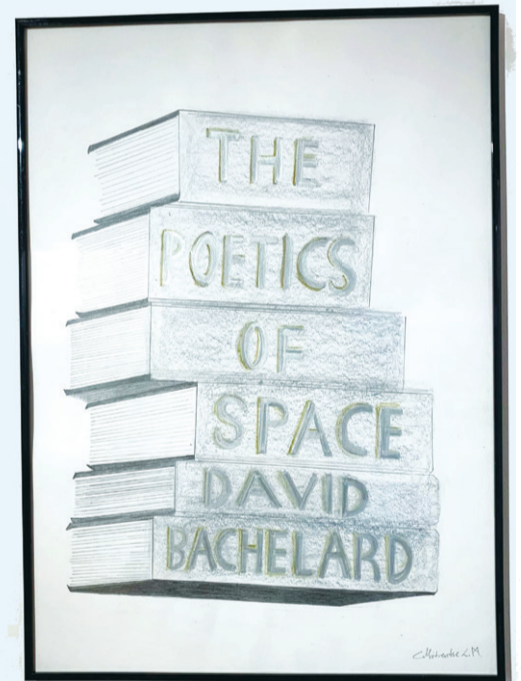
- Έχεις συμμετάσχει και εκθέσει σε πάρα πολλούς αξιολογούς χώρους. Είναι κάποιες από αυτές τις εκθέσεις που θυμάσαι έντονα και ξεχωρίζεις για κάποιους λόγους;

- Ξεχωρίζω την ομαδική «The Book of the WORD» στο Helsinki Contemporary, με βάση τη συλλογή έργων από την έκδοση The World Is Art, της Thames & Hudson, με καλλιτέχνες όπως η Tracey Emin, ο Michael Petry, η Liliane Lijn και ο Gavin Turk. Επίσης, το «MAKE-METALIBRARY», μια έκθεση στο Women's Art Library - Special Collections Goldsmiths, του Πανεπιστημίου του Λονδίνου, το 2013. Ήταν ένα residency που οδήγησε σε έκθεση. Μια προσεκτική μελέτη ολόκληρου του αρχείου του περιοδικού MAKE, της τεράστιας συλλογής τέχνης και τεχνοκριτικής, των γυναικών καλλιτεχνών, μια οπτική απάντηση σε μια θεωρητική έρευνα. Ως εκ τούτου, έφερε μια μοναδική πνευματική και συναισθηματική δύναμη, η οποία εκτονώθηκε μέσα στον χώρο των βιβλιοθηκών του ιδρύματος, χτίζοντας ένα νέο πλαίσιο για τον πολιτισμό της Μεγάλης Βρετανίας και την πολιτιστική ιστορία που αντιπροσωπεύει.

Ξεχωρίζω επίσης το «Metacognitive Artifacts», ένα twopers on show, στην γκαλερί Nadine Feront, στις Βρυξέλλες, τον Ιανουάριο του 2014, όπου παρουσίασα την πρώτη σειρά των «Wounded Books» γλυπτών, καθώς και άλλα έργα. Ένα δισέλιδο άρθρο για την έκθεση δημοσιεύτηκε στη μεγαλύτερη σε πωλήσεις εφημερίδα του Βελγίου, τη «La Libre Belgique», στο ειδικό μηνιαίο παράρτημά της για την τέχνη. Ο κορυφαίος κριτικός τέχνης του Βελγίου, ο Claude Lorent, επαινεί το έργο μου συγκρίνοντας τα πληγωμένα βιβλία μου με τα έργα του Μπρανκούζι. Πολύ κολακευτικό! Αυτή ήταν η καλύτερη εισαγωγή που θα μπορούσα να έχω και στην αγορά του Βελγίου. Άλλες αξιοσημείωτες στιγμές ήταν η παρουσίαση έργων μου στην Saatchi Suite, στο Hyatt Regency London, όπου γνώρισα σημαντικούς συλλέκτες και μπήκαν έργα μου στη συλλογή του World Wide Web Foundation στο Λος Άντζελες. Η ομαδική «Terra Extremitas - The End Of the Earth» στο NDSM Werf, στο Άμστερνταμ, το 2008, ήταν ένα πολυπρισματικό, διαδραστικό και θεατρικό 24/7 event, με συμμετέχοντες από 50 χώρες, που διοργάνωσε ο Λονδρέζος John Harrigan. Εκεί παρουσίασα το ατομικό μου project «The Secret School», μια site-specific εγκατάσταση, ένα αμάλαγμα διαφορετικών ειδών τέχνης που βασίζεται στον ελληνικό μύθο του Κρυφού Σχολείου. Επίσης, η μεγάλη ατομική μου στο Εβραϊκό Μουσείο της Αθήνας, το 2015. Ήταν η πρώτη φορά που μια έκθεση σύγχρονης τέχνης ήρθε σε διάλογο με τη μόνιμη συλλογή του μουσείου. Την προετοιμάζα δύο χρόνια και την επιμελήθηκε η μουσειολόγος Μίνα Καραγιάννη. Ήταν πάρα πολύ συγκινητική στιγμή για την καριέρα μου. Συνολικά, έχω συμμετάσχει περισσότερες από 200 ομαδικές εκθέσεις και έχω πραγματοποιήσει 20 ατομικές, ενώ, ως ανεξάρτητη επιμελήτρια, έχω οργανώσει και επιμεληθεί στο Λονδίνο περισσότερες από 30 εκθέσεις mid-career καλλιτεχνών από όλο τον κόσμο, στις οποίες συμμετείχαν και Έλληνες καλλιτέχνες.

- Μελλοντικά βήματα, σχέδια...

- Τον επόμενο Οκτώβριο θα πραγματοποιήσω ατομική έκθεση στο Ίδρυμα Άγγελου & Λητούς Κατακουζηνού, γνωστό και ως Katakouzenos House Museum (KHM), σε επιμέλεια του Χριστόφορου Μαρίνου. Η θεματική και τα έργα που θα δημιουργηθούν ειδικά για την έκθεση εμπνέονται από το κάθε δωμάτιο, τη σημαντική ιστορία της οικίας και τη λειτουργία του κάθε χώρου, με βάση επιλεγμένο αρχειακό υλικό της ιστορικής και πολιτιστικής συλλογής του KHM. Αυτό το είδος παρουσίασης θα είναι αναζωογονητικό, ως σαφής και ιδιοσυγκρασιακή απάντηση, δημιουργώντας νέες ποιητικές εμπειρίες και ανταλλαγές. Θα επιτρέψει στους θεατές μια πιο προσωπική αλληλεπίδραση με τα αντικείμενα και τους χώρους του σπιτιού. Η έκθεση θα επιχειρήσει, μεταξύ άλλων, να προσφέρει στο σημερινό αθηναϊκό κοινό μια νέα ανάγνωση του KHM.



a.antonoπουλου.art
Χριστίνα Μήτρεντσε -
«Minumental»
Επιμέλεια έκθεσης:
Χριστόφορος Μαρίνος

Διάρκεια έως τις 7/5
Ωράριο λειτουργίας:
Τετάρτη, Πέμπτη,
Παρασκευή 14:00 - 20:00 @
Σάββατο 12:00 - 16:00